ای سی تی(ECT)
یا شوک درمانی چیست؟

تهیه کننده: واحد آموزش و بخش اعصاب و روان
تأیید کننده: مدیر گروه اعصاب و روان
تاریخ تدوین: ۱۳۹۷/۱۱/۱
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۳۹۸/۱۱/۱
ویرایش: ۰۱
کد: ATH-PSY/ED-83
منبع: درسنامه روانپزشکی کاپلان و سادوک
وب سایت آموزش به بیمار www.patient.co.uk

طراحی و چاپ: روابط عمومی بیمارستان آتیه
آدرس بیمارستان: تهران، شهرک غرب، تقاطع بلوار فرحزادی و شهید دادمان
تلفن داخلی بخش آندوسکوپی: ۸۲۷۲۳۳۳۸
تلفن بیمارستان: ۸۲۷۲۱
فاکس بیمارستان: ۸۸۰۸۶۰۹۵
سایت بیمارستان: www.atiehhospital.ir

- بیمارانی که به درمان دارویی پاسخ نمی دهند.
- در بیمارانی که عوارض جانبی داروها را نمی توانند تحمل نمایند، موثر تر می باشد.
- بهترین درمان افسردگی حین بارداری ای سی تی می باشد زیرا عوارض دارو درمانی می تواند به مادر و کودکش آسیب برساند.

ای سی تی(ECT) یا شوک درمانی یک روش درمانی شایع دربعضی از بیماران مبتلا به اختلا لات روان پزشکی می باشد. ای سی تی نوعی از تحریک الکتریکی مغز می باشد که طی آن ابتدا بیمار بیهوشی بسیار کوتاهی میگیرد و سپس یک جریان الکتریکی ضعیف، مغز بیمار را تحریک می کند و باعث تعادل ترشح واسطه های شیمیایی دخیل در اختلالات روانی می گردد(مانند دوپامین، سروتونین).

ای سی تی از سال ۱۹۴۰ تا به حال کاربرد داشته است و در این مدت پیشرفت های زیادی درباره آن انجام شده است. ای سی تی در اتاق عمل مجهز، توسط یک تیم مجرب و آموزش دیده که شامل روان پزشک و متخصص بیهوشی، پرستار یا پزشک بالینی و تکنسین بیهوشی است انجام می شود.

موارد کاربردای سی تی چیست؟

تحقیقات وسیع نشان داده که ای سی تی در درمان بیماری های اعصاب و روان از قبیل افسردگی حاد و مزمن، اختلال دو قطبی، اسکیزوفرنی، وسواس، اختلالات اضطرابی شدید و سایر بیماری های اعصاب و روان که به روان درمانی و دارو درمانی پاسخ نداده اند تاثیر فراوانی دارد. تحقیقات زیادی درباره تاثیر ای سی تی درافسردگی حاد توسط انجمن روان پزشکی در آمریکا، کانادا و انگلیس انجام شده است که در آنها حدود ۸۰ درصد بیماران با این روش بهبود یافته اند.

اگر چه ای سی تی روی تعداد زیادی از اختلالات روانی تاثیر زیادی داشته است ولی به تنهایی درمان کامل نمی باشد و برای جلوگیری از بروز مجدد بیماری، اغلب بیماران باید درمان های دارویی و روان درمانی را ادامه دهند.

چند جلسه شوک درمانی لازم است؟

به طور معمول بیماران در هفته ۲ تا ۳ جلسه ای سی تی دریافت می کنند و طول درمان از ۶ تا ۱۲ جلسه متغیراست. تعداد این جلسات به شدت علایم و چگونگی پاسخ گویی بیمار به درمان بستگی دارد.

مراحل آماده سازی و درمان برای شوک درمانی چگونه است؟

قبل از شروع درمان شرایط بیمار توسط روانپزشک، پزشک بالینی و متخصص بیهوشی ارزیابی می شود.آزمایش خون کامل و نوار قلب بر اساس شرایط بیمار گرفته می شود. اطلاعات لازم در خصوص ای سی تی، بیمار و خانواده آموزش داده می شود، این روش درمانی با آگاهی انتخاب می شود و با کسب رضایت بیمار و خانواده انجام می شود. در هر جلسه شوک درمانی بیمار تحت بیهوشی عمومی و داروهای شل کننده عضلانی قرار می گیرد. الکترودها بر روی پوست سر قرار می گیرند و جریان الکتریکی مختصری از بین الکترودها عبور کرده و مغز را تحریک می کند. بیماران تحت مانیتورینگ قلبی و تنفسی به مدت ۱۰تا۱۵ دقیقه قرار می گیرند.

اقدامات قبل از درمان:

- بررسی و معاینات فیزیکی، نوار قلب، عکس قفسه سینه و تست های آزمایشگاهی خون و ادرار از لحاظ وجود مشکلات جسمی بر اساس نظر پزشک معالج.
- کسب رضایت نامه آگاهانه از بیمار یا خانواده وی
- اجتناب از خوردن مایعات شش ساعت قبل از ای سی تی و اجتناب از خوردن غذاهای جامد هشت ساعت قبل از آن
- بیرون آوردن دندان مصنوعی، عینک، زیور آلات، لنز و هر نوع جسم خارجی دیگر
- تخلیه ادرار و مدفوع
- کنترل علائم حیاتی

اقدامات پس ازدرمان:

- انتقال بیمار به بخش بستری پس از هوشیاری کامل
- تا زمانی که بیمار کاملا هوشیار نشده است جهت پیشگیری از سقوط از تخت پایین آورده نمی شود و نرده های کنار تخت بالا زده می شود بعد از اینکه بیمار هوشیاری کامل خود را بدست آورد، پس از مطمئن شدن از اینکه بیمار می تواند غذا بخورد به وی فرنی داده می شود.
- بیمار بعد از حدود ۳ تا ۴ ساعت می تواند فعالیت های روزمره خود را انجام دهد.

آیا ای سی تی عوارض جانبی دارد؟

ای سی تی هم مانند هر درمان دیگری شامل عوارض می باشد که میزان شیوع بسیار پایینی دارد ولی اغلب عوارض کوتاه مدت و برگشت پذیر می باشد که عوارض فوری شامل: سردرد، تهوع، سردرگمی و اختلال حافظه کوتاه مدت می باشد که همه علایم موقت می باشد که بیشتر در روز اول اتفاق می افتد. این علایم از چند دقیقه تا چند ساعت است که با هوشیار شدن کامل از بین می رود. همانطور که گفته شد ای سی تی تحت بیهوشی انجام می شود لذا امکان بروز عوارض بیهوشی نیز وجود دارد(تهوع)

مزایای ای سی تی

- ای سی تی سریعتر از داروها اثر می کند.
- مخصوصا در بیمارانی که اقدام به خودکشی نموده اند.